

De symfonie van het dierbare geluid

We fotograferen en filmen ons suf, leggen vast voor later, maar de geluiden die ons dagelijks in huis omringen laten we zomaar vervliegen. Vanuit dat besef sloeg Elise 't Hart aan het verzamelen. In Den Bosch is nu haar eerste Symfonie voor Huisgeluid te horen.

Annemiek Steenbekkers
Den Bosch

'Het is het laatste zintuig waarmee je waarneemt voordat je écht in slaap valt en het eerste dat maakt dat je weer wakker wordt. Door de wekker die afgaat of door een ander geluid." Het gehoor is loei-belangrijk, wil Elise 't Hart maar zeggen, en dat geluiden veel meer aandacht verdienen. Vooral dat ze vastgelegd worden. „Volgens mij is het belangrijk om je te realiseren hoe dierbaar sommige geluiden kunnen zijn.”

Iets waar ze zelf achter kwam toen ze in het vierde jaar van haar studie aan de kunstacademie ging samenwonen. „Ik liet zó'n pakket aan geluiden uit het studentenhuis achter me. Zonder ze opgeslagen te hebben. Dat was voor het eerst dat ik besepte: gek. Overall maken we beelden van en foto's – want leuk voor later – terwijl geluid zo sterk in onze herinnering zit. Ik heb het tikken van de klok bij mijn oma opgenomen. Als ik dat over vijftig jaar hoor, waan ik me weer bij haar thuis en zie ik de kamer zo voor me.”

Van rondvragen en het verzamelen van geluiden onder familie en vrienden kwam het in 2013 tot de oprichting van het *Instituut voor Huisgeluid*. Zeg maar een soort huisgeluiden-bank. Van de ruim duizend geluiden die 't Hart – dochter van twee muzikanten – inmiddels heeft verzameld, zijn er zo'n driehonderd via het online archief te beluisteren. Speciaal voor Willem Twee Kunstruimte en festival November Music creëerde de 30-jarige Dortse de *Symfonie voor Huisgeluid*.

„Bij nieuw werk duik ik graag in de geschiedenis van de plek waar het komt te staan. Hier bij de Willem Twee sigarenfabriek ontdekte ik dat mede-oprichter Eugène Goulmy best vooruitstrevend was. Mannen en vrouwen, katholieken en protestan-

“
Ik heb het tikken van de klok bij mijn oma opgenomen. Als ik dat over vijftig jaar hoor, waan ik me weer bij haar thuis

– Elise 't Hart



ten die in één ruimte mochten werken. Hij was er een groot voorstander van dat fabrieksarbeiders buiten het werk samen muziek maakten.”

Van Harmonie Neerlandia tot Koninklijke Harmonie

Vanuit de Goulmy & Baarfabriek, met honderden werknemers, ontstond in 1894 Harmonie Neerlandia. Nog in datzelfde jaar ontfermde Goulmy zich over de harmonie en werd de naam veranderd in Muziek-korps der Nederlandsche Sigarenfabrieken Eugène Goulmy & Baar. Inmiddels is het Koninklijke Harmonie's-Hertogenbosch en die oefent nog altijd in het gebouw.

't Hart: „We hebben een wand met foto's en objecten uit het clubhuis van de Koninklijke Harmonie en ik mag de traditionele vaandelstok lenen om het vaandel van de *Harmonie voor Huisgeluid* te dragen. De symfonie staat voor het belang van samen muziek maken. Samen

creëren en samen luisteren bindt.”

Via een oproep werden mensen uitgenodigd op hun eigen instrument een muzikale interpretatie te maken van een huisgeluid en dat op te sturen. Dat deden er 42. Van onder meer het geluid van de stofzuiger, een druppelende kraan, het malen van koffiebonen, het geschuifel van schapenwollen sloffen, tokkende kippen, een trillende tandenborstel en de buurman die zijn zoontje op bed probeert te leggen.

Symfonie staat voor samenklank

Samen met haar man, muzikant Nils Davidse, maakte 't Hart er een tien minuten durende symfonie van. „Ik heb wel nagedacht over een combinatie met echte huisgeluiden, maar symfonie staat voor samenklank. Vandaar de keuze voor muzikale interpretaties.”

Een blokfluit die de blazende wind verbeeldt, een tamboerijn voor een

rinkelende sleutelbos en een Hammond-orgel als tikkende klok. Het gaat 't Hart zeker niet alleen om *cosy* klanken – warm, comfortabel en veilig – maar ook hele irritante huisgeluiden zoals een nare bonk.

Háár huisgeluid? „Dat is sinds 2,5 jaar het geluid van mijn dochter Ella. Heel veel nieuw huisgeluid. Ik heb daadwerkelijk opnames gemaakt van bijvoorbeeld de vele drukknopjes op haar kleding, haar lachjes en snurken. Mijn werk gaat over bewustwording van geluid om ons heen. Over muziek horen in het alledaagse. Daar kan ik nog wel even mee verder. Het is een levensproject geworden.”

■ *Symfonie voor Huisgeluid*. Tot en met 8 januari in Willem Twee Kunstruimte. Duur: 10 minuten. Start elke heel uur. Daarnaast doorlopend te horen via koptelefoons. Zaterdag 12 november, 14.00-16.00 uur: *Luisteren naar Huisgeluiden* met Elise 't Hart.

▲ Geluidskunstenaar Elise 't Hart bij de 8-ka-naalsinstallatie van de 'Symfonie voor Huisgeluid' in Willem Twee Kunstruimte.

FOTO MARC BOLSUIS

“
De symfonie staat voor het belang van samen muziek maken. Samen creëren en samen luisteren bindt

– Elise 't Hart